

MILAN MIHALJEVIĆ – DOBITNIK NAGRADE »ADOLFO VEBER
TKALČEVIĆ« NA PETIM HRVATSKIM SINTAKTIČKIM DANIMA

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održani su od 7. do 9. svibnja 2015. godine po peti put *Hrvatski sintaktički dani*, međunarodni znanstveni skup koji svake druge godine, počevši od 2006., organizira osječko sveučilište i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba. Svako izdanje skupa ima zadanu sintaktičku temu, a ova je puta tema bila imenska skupina. Tradicionalno se u okviru svečanoga otvorenja skupa dodjeljuje nagrada za ukupan doprinos istraživanju sintakse hrvatskoga jezika koja nosi ime zaslužnoga, ali katkad zanemarena hrvatskoga sintaktičara, autora prve sustavne i samostalne »skladnje« hrvatskoga jezika, Adolfa Vebera Tkalčevića. Nizu laureata koji čine akademik Radoslav Katičić, prof. dr. Ivo Pranjković i prof. dr. Josip Silić ove se godine pridružio prof. dr. Milan Mihaljević, znanstveni savjetnik Staroslavenskoga instituta u Zagrebu, naslovni redoviti profesor algebarske lingvistike (generativne fonologije i sintakse), poredbene slavistike i paleoslavistike na Odsjeku za lingvistiku i Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predavač na poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Osijeku, Rijeci, Splitu, Zadru i Zagrebu.

Milan Mihaljević rodio se 2. prosinca 1955. godine u Zagoričanima kraj Livna

u Bosni i Hercegovini. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Vinkovcima, a diplomirao je 1978. godine studij opće lingvistike i filozofije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je 1981. godine radom *Odnos sintakse i semantike u lingvističkoj teoriji Noama Chomskoga*, koji je odredio njegov daljnji jezikoslovni put. Doktorirao je 1985. godine tezom *Generativna fonologija hrvatske redakcije crkvenoslavenskog jezika*, koja je 1991. godine objavljena kao knjiga. Akademске godine 1985./86. usavršavao se kao stipendist međunarodne Herderove stipendije i zaklade F. V. S. iz Hamburga na Institutu za slavistiku Bečkoga sveučilišta kod profesora Františka Václava Mareša i Radoslava Katičića. U zagrebačkom Staroslavenskom institutu radi od 1979. godine, a u trajnom je zvanju znanstvenoga savjetnika od 2006. godine. Ondje je od 1991. do 2013. godine vodio znanstvene projekte istraživanja hrvatskoga crkvenoslavenskoga jezika, na kojima je sam, osim sintakse hrvatskoga crkvenoslavenskoga jezika, istraživao i sve ostale njegove razine: grafiju i ortografiju, fonologiju, morfologiju (ponajviše zamjenica, pridjeva i glagola) i leksik. U sintaktičkim se istraživanjima bavio upitnim i uzročnim rečenicama, strukturom glagolskih skupina, upravnim i neupravnim govorom te ulogom i uporabom veznika.

Uz istraživanja gramatike godinama je surađivao na institutskom projektu »Rječnika crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije«, a od 2014. godine voditelj je Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo, koji multidisciplinarno proučava glagoljske rukopise beramskoga skriptorija u Istri. Član je uredništva nekoliko domaćih i inozemnih lingvističkih i slavističkih časopisa. Od 2010. godine član je suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Sudjelovao je na desetcima lingvističkih i slavističkih znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu, više puta i kao pozvani predavač. Kao gostujući profesor predavao je na inozemnim sveučilištima, a održao je i mnoga javna i popularna predavanja. Dosad je objavio šest monografija i gotovo stotinu znanstvenih i stručnih radova u hrvatskim i inozemnim znanstvenim časopisima, knjigama i zbornicima. U sintaktičkim se istraživanjima hrvatskoga jezika Mihaljević volio posvećivati – kako je kazao prigodom primanja nagrade – temama zanemarenim u hrvatskoj sintaktičkoj literaturi, kao što su upitne rečenice, uzročne konstrukcije, uporaba povratnospojne zamjenice *svoj*, dopune percepcijskih glagola, parenteza uz glagole govorenja i slično. Rezultat je njegova predavačkoga rada – osim doktorskih, magistarskih, diplomskih i završnih radova kojima je bio mentor ili član povjerenstva za njihovu ocjenu – knjiga *Slavenska pored-bena gramatika, 1. dio: Uvod i fonolo-*

gija, za koju je 2003. godine nagrađen nagradom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. To je djelo dobilo svoj nastavak 2014. godine: *Slavenska pored-bena gramatika, II. dio: Morfologija, prozodija, slavenska pradomovina*.

Profesora je Mihaljevića za dobitnika nagrade »Adolfo Veber Tkalčević« izabralo petočlano povjerenstvo na čelu s akademikom Rankom Matasovićem, koji je na dodjeli obrazložio izbor podsjetivši na najvažnije Mihaljevićeve sintaktičke radove i na njihov nezaobilazan značaj, naglasivši osobito njegov doprinos izgradnji hrvatske sintaktičke terminologije. Nagradu, koja se sastoji od diplome, plakete i novčane nagrade pod pokroviteljstvom osječkoga sveučilišta, Milanu Mihaljeviću uručio je rektor osječkoga sveučilišta prof. dr. Željko Turkalj, koji je i otvorio skup. Na svečanom su otvorenju *Petih hrvatskih sintaktičkih dana* sudionike i goste pozdravili domaćini i organizatori skupa: dekanica Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera prof. dr. Loretana Farkaš, predsjednik Organizacijskoga odbora *Hrvatskih sintaktičkih dana* i njihov pokretač prof. dr. Branko Kuna te ravnatelj Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje dr. Željko Jozić. Svečanosti je otvorenja pridonio nastup saksofonskoga trija Glazbene škole Franje Kuhača iz Osijeka i tamburaškoga komornoga ansambla osječke Umjetničke akademije.

SANDRA POŽAR